

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning

Aan: Gemeente Hardenberg
Van: Nienke Groot Zevert
Datum: Monday, 21 September 2020
Kopie: Anja Boekenogen
Ons kenmerk: BG5050TPNT2008132153
Classificatie: Projectgerelateerd
Goedgekeurd door Tom van Ravenstein

Onderwerp: Notitie Milieuhygiënisch vooronderzoek BP Lutten - De Wieken II

1 Inleiding

Binnen de gemeente Hardenberg is de komende jaren behoefte aan circa 1.600 nieuwe woningen. Hiervoor is onder andere een plan opgesteld ter realisatie van De Wieken II; een toekomstig woongebied van in eerste instantie 16 woningen in de kern Lutten, met een uitwerkingsplicht voor nog eens maximaal 35 woningen.

Voor deze locatie betekent dit dat er een bestemmingsplanwijziging nodig is. In dat kader moet er inzicht worden gegeven in de huidige bodem- en grond(water)kwaliteit, waarin deze notitie voorziet middels een milieuhygiënisch vooronderzoek. De ligging van de locatie is weergegeven in figuur 1.1.

Figuur 1.1: Markering plangebied (in geel).

2 Onderzoeksofzet vooronderzoek

De stappen die worden doorlopen om vast te stellen of sprake is van een geschikte bodemkwaliteit in relatie tot de toelaatbare bestemming (functie) zijn te vinden in de publicatie Bodemtoets bestemmingsplan en bouwvergunning. Deze werkwijze behelst de inventarisatie van historische informatie, beschikbare bodemonderzoeken en eventueel de bodemkwaliteitskaart. Op basis van de resultaten wordt een inschatting gemaakt of de bodem geschikt is voor het gewenste gebruik/functie en/of dat dit mogelijk wordt gemaakt door middel van het nemen van maatregelen.

Voor de inventarisatie is de methodiek gebruik die gebaseerd is op de NEN 5725 “strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek”. Deze methodiek is niet voorgeschreven vanuit het kader van de WRO omdat veelal kan worden volstaan met onderzoek dat in andere kaders is uitgevoerd of bodeminformatie die reeds beschikbaar is binnen de gemeente. Toch geeft deze methode van inventarisatie voor dit specifieke project een meerwaarde door op gestructureerde wijze de gegevens te krijgen om een inschatting te maken.

Het doel van het vooronderzoek is het verzamelen van relevante informatie over de locatie van het bodemonderzoek, door het opvragen van informatie bij de gemeente en door archiefonderzoek. De verzamelde informatie leidt tot een beeld van de milieukundige bodemkwaliteit. Daarnaast zijn de resultaten de basis voor de verantwoording van de keuze van de onderzoeksstrategie en de te hanteren onderzoeksinspanning van het verkennend- of nader bodemonderzoek, indien van toepassing.

Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de standaardwijze zoals is beschreven en uitgewerkt in de NEN 5725. Hierbij zijn de beschikbare gegevens verzameld over:

- het huidige, vroegere en toekomstige gebruik van de locatie en directe omgeving;
- de milieukundige bodemgesteldheid, regionaal en lokaal;
- bodemopbouw en geohydrologische situatie;

De geraadpleegde bronnen zijn:

- Topotijdreis (www.topotijdreis.nl)
- Luchtfoto's via Cyclomedia
- Bodemarchief gemeente Hardenberg / Omgevingsdienst IJsselland
- Digitale atlas van Overijssel
- Nota bodembeheer regio IJsselland
- Bodemkwaliteitskaart regio IJsselland

3 Locatie

3.1 Locatiegegevens

Het plangebied bevindt zich aan de noordzijde van de panden aan de Anerweg-Noord 48 t/m 56 in Lutten, gemeente Hardenberg in de provincie Overijssel. Het ligt aan de rand van een agrarisch gebied, ten oosten van het dorp en de begraafplaats, en is in gebruik als landbouwgrond. Aan de randen van het perceel liggen sloten. Aan de zuidzijde liggen bebouwde kavels met woonhuizen, een kerk en bedrijfspanden.

3.2 Afbakening onderzoeksgebied

Het plangebied betreft het perceel dat kadastraal bekend staat als HDB01-U-1774, weergegeven in het gele vlak van figuur 1.1, en heeft een oppervlakte van 20.914m²

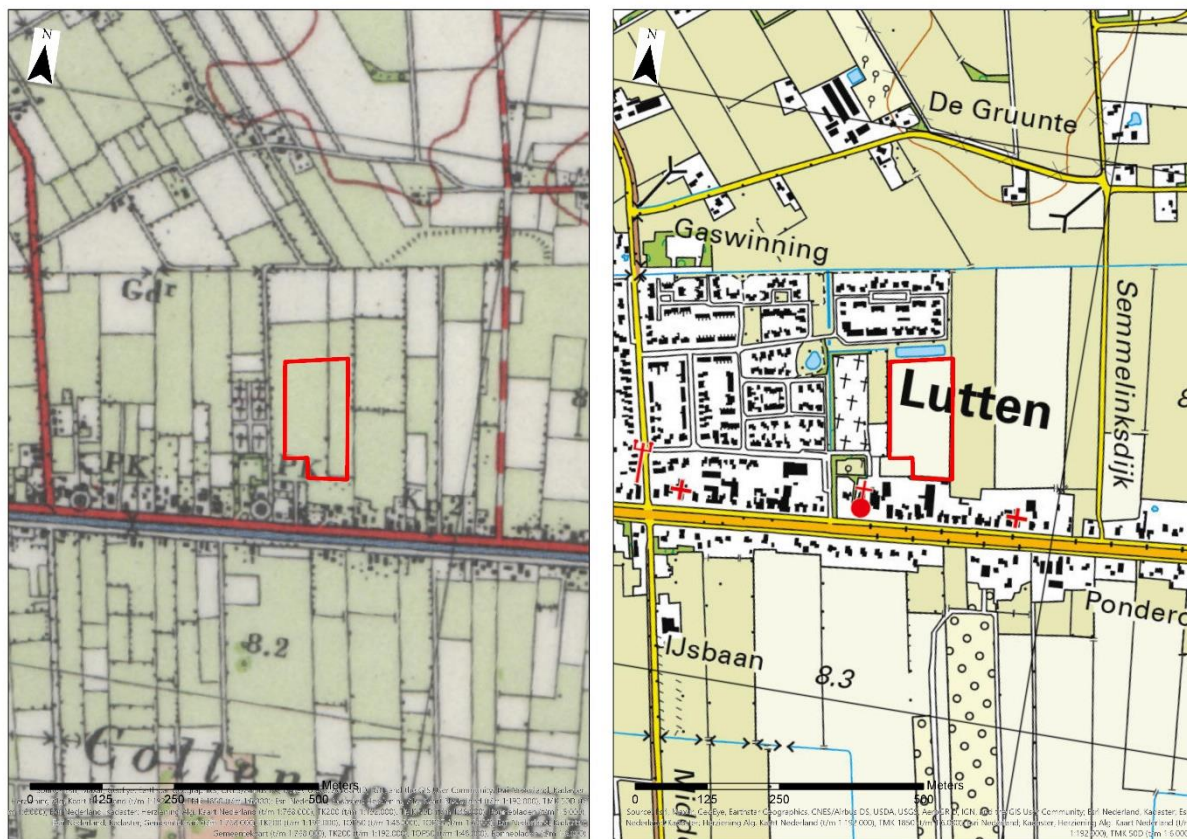
4 Gebruik en beïnvloeding van de locatie

4.1 Voormalig

Op historisch kaartmateriaal (op www.topotijdreis.nl) wordt zichtbaar dat het terrein altijd agrarisch in gebruik is geweest, voornamelijk als grasland. Ook is te zien op deze kaarten dat er door de jaren heen enkele sloten zijn verdwenen (gedempt) en er een pad/weg heeft gelopen over het terrein. Om hier een indruk van te geven is in figuur 4.1 t/m 4.4 het onderzoeksgebied geprojecteerd op verschillende historische kaarten.

Figuur 4.1 en 4.2: Kaarten omstreeks 1850 en 1900

Figuur 4.3 en 4.4: Kaarten omstreeks 1950 en 2019

4.2 Huidig

Het perceel is in gebruik op agrarisch gebied. Momenteel is het terrein begroeid met gras.

4.3 Toekomstig

De bestemmingsplanwijziging heeft tot doel om in de toekomst woningbouw mogelijk te maken in het plangebied.

5 Milieukundige bodemkwaliteit

5.1 Bodemkwaliteitskaart en bodembeheernota

De Regio IJsselland, waartoe ook de gemeente Hardenberg behoort, heeft een bodemkwaliteitskaart¹ en een bijbehorende bodembeheernota² op laten stellen. De bodemkwaliteitskaart is een kaart waarop de diffuse bodemkwaliteit (de achtergrondkwaliteit) binnen een gedefinieerd gebied op het niveau van bodemkwaliteitszones is aangegeven.

In de bodembeheernota wordt beschreven hoe grond en bagger kan worden hergebruikt. Door een gezamenlijke beheernota op te stellen kan grondverzet tussen de deelnemende gemeenten eenvoudiger plaatsvinden. Onderdeel van de bodemkwaliteitskaart is de bodemfunctieklassenkaart, die een rol speelt bij het op landbodem, volgens het generieke kader, toepassen van partijen grond of bagger. Waarbij een

¹ CSO Adviesbureau, Bodemkwaliteitskaart Regio IJsselland, projectcode: 10J114, 30 jan 2013

² Nota bodembeheer Regio IJsselland, door de samenwerkende gemeentes en waterschappen in de regio, 06 feb 2013

van de uitgangspunten is dat de milieuhygiënische kwaliteit van de toe te passen partij grond of bagger geschikt moet zijn voor het gebruik van de ontvangende bodem (de bodemfunctieklasse).

De boven- (0,0-0,5 m-mv) en de ondergrond (0,5-2,0 m-mv) van het plangebied worden op basis van de bodemkwaliteitskaart ingedeeld in zowel de ontgravingsklasse als de toepassingsklasse "Landbouw/natuur". In de bodemfunctieklassenkaart valt het plangebied onder de klasse Overig (landbouw/natuur).

Omdat PFAS (Poly- en perfluoralkylverbindingen) in 2013 niet is opgenomen in de bodemkwaliteitskaart, volstond deze niet meer volledig als bewijsmiddel bij toepassingen van grond na het in werking treden van het tijdelijke handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond in 2019. Daarom is in samenwerking met de deelnemende gemeenten door de Omgevingsdienst IJsselland een regionale achtergrondwaarde voor PFAS vastgesteld van 0,7 microgram per kilogram. Dit is een aanvulling op de bestaande bodemkwaliteitskaarten en Nota Bodembeheer van deze regio's en heeft betrekking op de gemeenten Steenwijkerland, Staphorst, Zwartewaterland, Kampen, Dalfsen, Olst-Wijhe, Deventer, Zwolle, Raalte, Ommen en Hardenberg.

5.2 PFAS

PFAS worden reeds decennia gebruikt in industriële processen, huishoudelijke en alledaagse producten zoals: blusschuim, anti-aanbaklaag-pannen, zonnebrandcrème, verf, vlekkenbescherming, kleding, cosmetica. Op basis van de beschikbare gegevens is het onderzoeksgebied niet bekend met calamiteiten (puntbronnen) en/of diffuse verontreinigingsbronnen (met uitzondering van landelijke atmosferische depositie). De regionale achtergrondwaarde die in het plangebied geldt is vastgesteld op 0,7 ug/kg en ligt daarbij onder de toepassingsnormen van Landbouw/natuur (<AW 2000) die zijn vastgesteld in het tijdelijk handelingskader van juli 2020.

5.3 Uitgevoerde onderzoeken

Op de bodemverontreinigingskaart van de atlas van Overijssel is te zien dat er op het plangebied in het verleden een bodemonderzoek heeft plaatsgevonden. Volgens het bodeminformatiesysteem (BIS) van de Omgevingsdienst IJsselland gaat het hierbij om een verkennend bodemonderzoek uit 2006 dat is uitgevoerd door Eco Reest (060208,3 maart 2006). In het BIS valt te zien dat tijdens dit onderzoek in de grond lokaal een licht verhoogd gehalte aan lood en in het grondwater licht verhoogde gehalten aan enkele metalen zijn aangetoond. Visueel is wel wat puin aangetroffen, maar geen asbest. Een gericht asbestonderzoek heeft hier niet plaatsgevonden. Het onderzoeksrapport zelf is opgevraagd bij het gemeentearchief maar deze is hier niet beschikbaar.

5.4 Asbest

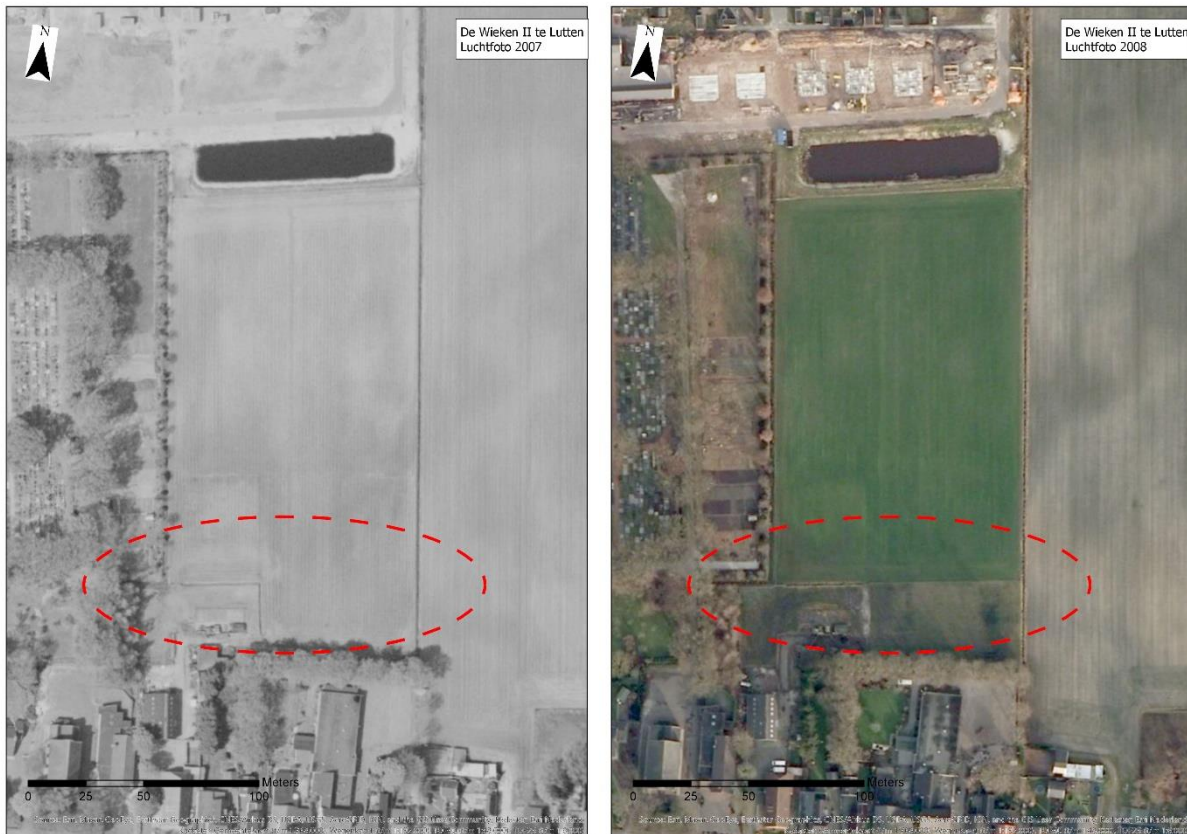
Bij het onderzoek van Eco Reest in 2006 is er wel wat puin aangetroffen, maar geen asbest. Een gericht asbestonderzoek heeft destijds niet plaatsgevonden.

In het plangebied bevinden zich wel twee in/uitritten (aan de noord en zuidzijde van het perceel). Dammen en in/uitritten blijken nog wel eens met puin te worden verstevigd en dan valt asbest niet uit te sluiten.

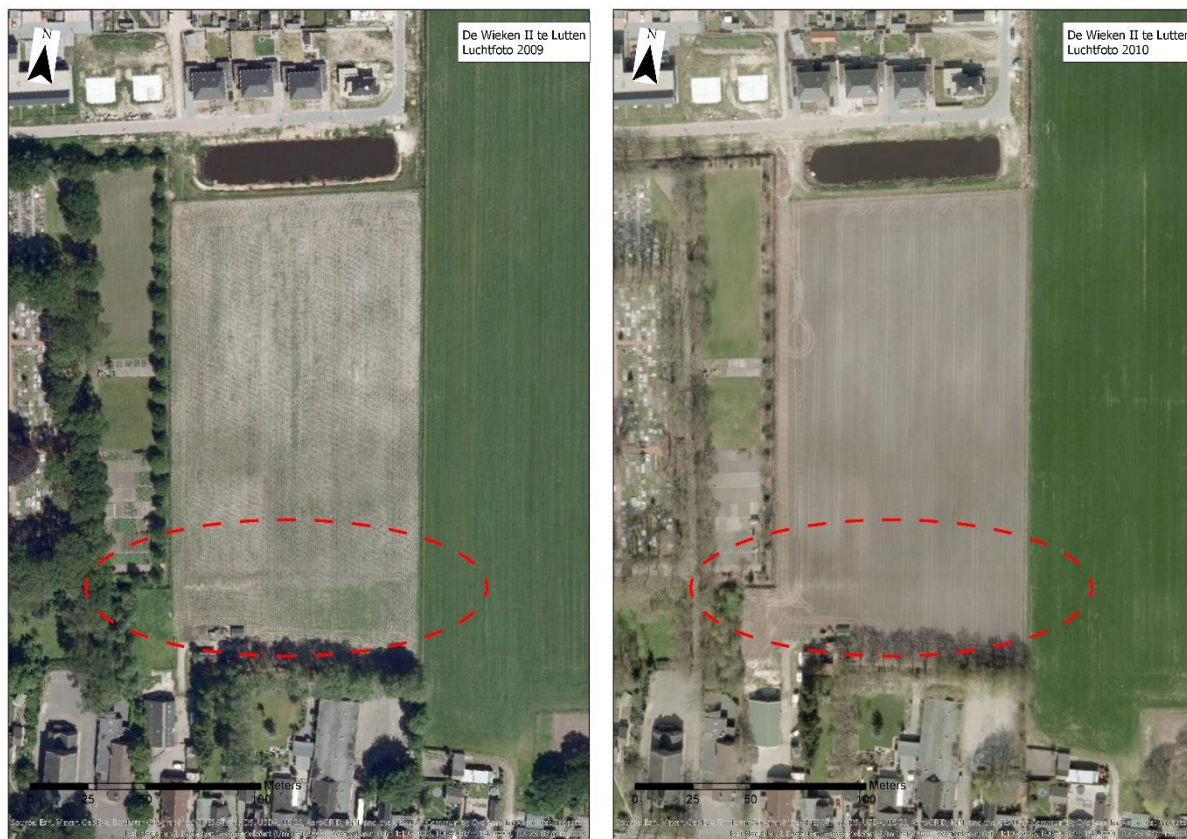
5.5 Beïnvloeding locatie 2006-heden

Voor zover bekend (via de verkregen informatie van de gemeente Hardenberg, de omgevingsdienst IJsselland en de bodematlas van de provincie Overijssel) hebben er in de periode september 2006-heden geen verdere onderzoeken plaatsgevonden naar de bodemkwaliteit in het plangebied.

Op oude luchtfoto's is te zien dat het terrein vanaf 2006 tot heden altijd als akkerland of grasland in gebruik is geweest. Er zijn vooralsnog geen aanwijzingen die duiden op bollenteelt in het plangebied in deze periode. Op de oude foto's komt naar voren dat er in die periode op de grens van het plangebied een sloot is gedempt (zie figuur 5.1 t/m 5.4). Er hebben hier verder in deze tijdsspanne voor zover bekend geen bodembedreigende activiteiten plaatsgevonden.

Figuur 5.1 en 5.2: Luchtfoto's van het plangebied uit 2007 en 2008

Figuur 5.3 en 5.4: Luchtfoto's van het plangebied uit 2009 en 2010

6 Conclusie en advies

De bodemkwaliteit van het plangebied is in 2006 bepaald middels een verkennend bodemonderzoek door Eco Reest. Tijdens dit onderzoek zijn in de grond lokaal een licht verhoogd gehalte aan lood en in het grondwater licht verhoogde gehalten aan enkele metalen aangetoond. Visueel is er destijds wel wat puin aangetroffen, maar geen asbest. Een gericht asbestonderzoek heeft hier echter niet plaatsgevonden.

Voor zover bekend (via de verkregen informatie van de gemeente Hardenberg, de omgevingsdienst IJsselland en de bodematlas van de provincie Overijssel) hebben er in de periode 2006-heden geen verdere onderzoeken plaatsgevonden naar de bodemkwaliteit in het plangebied.

Op oude luchtfoto's is te zien dat het terrein vanaf 2006 tot heden altijd als akkerland of grasland in gebruik is geweest. Er zijn vooralsnog geen aanwijzingen die duiden op bollenteelt in het plangebied in deze periode. Op de oude foto's komt naar voren dat er in die periode op de grens van het plangebied een sloot is gedempt. Er hebben hier verder in deze tijdsspanne geen bodembedreigende activiteiten plaatsgevonden.

Aangezien het rapport uit 2006 niet beschikbaar is wordt geadviseerd om op de gehele locatie een verkennend bodemonderzoek uit te voeren, dit mede gezien de verdere ontwikkelingen (bouwvergunningen, transacties). Hierbij dient tevens aandacht te worden besteed aan de gedempte watergang en de asbestverdachte locaties

(de in/uitritten en de eventueel aanwezige dammen). Indien elders op de locatie puin wordt aangetroffen dient ook daar het onderzoek te worden uitgebreid met asbestonderzoek.